

SŁOWO

WILNO Środa 23 października 1929 r.

Redakcja i Administracja, Wilno Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 4. Telefon: Redakcji 17-82, administracji 228 drukarni 262.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł, zagranicą 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detal. cena pojedynczego numeru 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów nie zamawiających nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

PRZEDSTAWICIELSTWA

BARANOWICZE — ul. Szptyckiego — A Laszuk.
BUMIAKONIE — Buft kolejowy.
BRASLAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
DABROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZY — Buft kolejowy.
EREBOKIE — ul. Zamkowa, W. Włodzimierow.
GRODNO — Księgarnia T-wa „Rueh”.
GORODZIEJ — Dworzec kolejowy — K. Smarzyński.
IWIEŃCIE — Sklep tytoniowy S. Świerczyński.
KIELECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13, S. Matecki.
MOROCZENO — Księgarnia T-wa „Rueh”.

NIEMIĘCZ — ul. Ratuszowa, Księgarnia Jazwskiego.
NOWOGRODEK — Kiosk St. Michalskiego.
N. ŚWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia spółd. Naud.
PINSK — Księgarnia Polska — St. Bedarski.
POSTAWY — Księgarnia Pol. Macierzy Szkolnej.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
ST. ŚWIECIANY — ul. Rynek 9, N. Tarasiejski.
WILEJKI POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24 F. Juczewska.
WARSZAWA — T-wo Księg. Kol. „Ruch”.
WOLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej 40 gr. Za tekstem 15 groszy. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50 proc. drożej. Ogłoszenie cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 groszy.

Ambasada przyjechała w 10.00 po południu

Poselstwo angielskie w Warszawie zostało ambasadą, a i p. Konstancy Skirmunt będzie się nazywał ambasadorem. W polityce nie powinno być posunięć „ot, tak sobie”. Znowuż w polityce łatwiej jest klasyfikować posunięcia nie „pro”, lecz „contra”. Oczywiście inicjatywa angielska jest tu pro-polska. Lecz to jest za mało. Trzeba znaleźć wyświadczenie, wyjaśnienie tej propolskości angielskiej, wytyśczenie związane z chwilą, z konstatacją polityki angielskiej w danej chwili. I tutaj jest nam najłatwiej orjentować się, szukając przeciwko komunianowicie jest to posunięcie angielskie skierowane.

Czy jest skierowane przeciwko Sowieta? Prasa polska już nam doniosła, że myśl o ambasadzie w Warszawie dawno już kielkowała w Londynie. Nazwiska tych, którzy tam myśli tej bronili wskazują, że wtedy ambasada angielska w Warszawie miałaby charakter antysowiecki. Należy to do przeszłości. Wtedy w Londynie mieli pewne wpływy politycy, którzy Bolszewików okuc chcieli nakoło antysowieckim pierścieniem państw z Anglią przyrzeczonych. To wszystko — powtórmy raz jeszcze — należy do przeszłości. Dziś inauguracja ambasady Jego Brytańskiej Mości w Warszawie żadnego antysowieckiego charakteru nie ma i mieć nie może.

A więc jest skierowana przeciw Niemcom? Gdyby ambasada przyszła powiedzieć w styczniu b. r. świeżo po uderzeniach pięścią s. p. Stresemanna w Lugano — nosiłaby niewątpliwie ten anty-niemiecki charakter. Wyrażałaby protest angielski przeciw obniżaniu powagi Polski w stosunkach międzynarodowych. Dziś nie mamy żadnego takiego faktu, z którymby było można ten gest w podobny sposób skojarzyć. Natomiast mamy taki fakt w innej zupełnie dziedzinie. W r. 1928 mieliśmy przecież układ morski anglo-francuski. Ten układ zupełnie świeżo został uznany za nieobowiązkowy. Wizyta Mac Donalda w Stanach utwierdziła porozumienia w sprawach morskich pomiędzy Stanami a Francją. Układ ten uderza przedewszystkiem w interesy francuskie. Mac Donald zrezygnował z wielu rzeczy, aby okupić porozumienie w tej sprawie z Ameryką. Pierwotnie Ameryka nie chciała tego układu „en deux”. Ale zrezygnowawszy z wielu rzeczy, ten ostrzeż spostonował interesy francuskie. — Nic dziwnego, angielska polityka może iść albo linją anglo-franko-niemieckiego porozumienia, to jest porozumienia Europy skierowanego przeciw Stanom. W tej kombinacji konieczna jest bliskość anglo-francuskich stosunków. Albo przeciwnie, Anglia pójdzie na miarę panowania anglosaskiej rasy i wtedy odrzuca się budzą wszystkie sentymenty z czasów Napoleona i Nelsona.

Napisałem książkę „Dziś i jutro”, w której prorokowałem, że Anglii nie uda się porozumienie ze Stanami, że Anglia będzie nadal prowadzić europejską politykę. Nie zmieniam i teraz tych swoich poglądów. Ciągłe uważam, że Mac Donald stanowią przerwę w polityce, która musi być nieodmiennym odbiciem losów Europy i Ameryki. Antagonizm dzieli te dwie części świata. Próba Mac Donalda jest próbą pacyfistycznego łatania tego antagonizmu. Może to potrwać mniej lub więcej długo, lecz w moim przekonaniu jest to tylko przerwa w tej polityce, którą dyktuje logika dziejów, a którą jest: Anglia na czele Europy przeciw Stanom.

Są to jednak rzeczy dalsze, dla których nie chcemy odbiegać od naszego tematu: angielskiej ambasady w Warszawie. Otóż naszym zdaniem, ambasada ta przyjechała do nas w podwodnej łódce. Skutkiem układu anglo-amerykańskiego zagrożono ilości francuskich łódek podwodnych. Francja mobilizuje swe siły, aby na konferencji morskiej, zwoływanej do Londynu na stycze 1930 r. uderzyć z kontrofensywą. Wiadomem jest jak Francja nie lubi konkurencji Włoch na morzu Śródziemnym. Francja musi mieć zabezpieczoną drogę do Afryki, — w razie wojny stamtąd weźmie pół miliona żołnierzy. W tych warunkach flota włoska stanowi nielada niebezpieczeństwo zwłaszcza, że istnieje porozumienie morskie włosko-hiszpańskie. I oto dziś Francja układa się z Włochami co do solidarnej akcji na konferencji morskiej w Londynie. Widać z tego jak dalece interesy Francji są zagrożone, jak dalece stosunki wytworzone przez układ w tej materii konserwatystów angielskich z Francją zostały wywrócone do góry nogami.

Jeśli więc będziemy rozpatrywali otwarcie ambasady w Warszawie jako posunięcie „przeciw” komuś, to zwraca się ono chyba przeciw Francji. Polskę wysuwa dość często prasa francuska jako pewien ciężar, który na szalach polityki zagranicznej ma zwiększać się i powagę Francji. Prasa anty-francuska często pisze o francuskim systemie państw wassalnych, do których zalicza się Polskę i Małą Ententę. Jak Włochy robiły swego czasu pewne gesty, które rozumiano jako próby odciążenia Jugosławii od Francji, tak i pewne gesty angielskie mogą być uważane za chęć rozmawiania z Polską i Małą Ententą bezpośrednio, bez uprzedniego porozumienia z Francją. Takim gestem był angielski patrolant nad Rumunją, który widzieliśmy w ostatnich czasach, widzieliśmy w Hadze. Do typu takiego gestu zbliża się też i inauguracja ambasady w Warszawie. Dotychczas miały nas ambasady tylko te potęg, wobec których Polska była „semper fidelis” t. j. Francja i Watykan.

ECHA STOLICY

Projekt zmiany regulaminu sejmowego

W liście, nadesłanym do przewodniczących klubów sejmowych, p. marszałek Dażyński przedstawił projekt zmiany niektórych postanowień regulaminu sejmowego. Sprawa omawiana jest żywo w sprawach sejmowych. Projekt p. marszałka ujmuje przedewszystkiem kompetencje marszałka sejmowego w ten sposób, że zadaniem marszałka jest przewodniczenie w obradach, strzeżenie godności i prac sejmów, reprezentowanie sejmów nazewnątrz oraz rozstrzygnięcie sprawy nad działalnością, przekazaną sejmowi przez konstytucję i ustawy. Aby zapobiec na przyszłość możliwości odrzucenia w pierwszym czytaniu projektu rządowego, proponuje p. marszałek postanowienie, wedle którego projekt ustawy, wniesiony przez rząd, musi być odesłany do komisji.

Następnie projekt zmierza do umożliwienia podejmowania trzeciego czytania na tem samym posiedzeniu, na którym ukończono czytanie drugie, co dotychczas z powodu obowiązujących przepisów regulaminowych, było niemożliwe. Projekt p. marszałka postanawia dalej, że na wniosek marszałka sejmowego, sprawy nie objęte porządkiem sejmowym, mogą być wzięte pod obrady za zgodą izby, podczas gdy dotychczas było to możliwe tylko w tym przypadku, gdy nikt się temu w izbie nie sprzeciwiał. Co do spraw budżetowych, to projekt zmierza do tego, aby marszałek mógł odmówić przyjęcia poprawki poselskiej, która nie była zamieszczona w sprawozdaniu budżetowej komisji.

Ponadto proponuje p. marszałek, aby komisja budżetowa wybierała prócz przewodniczącego — trzech jego zastępców, celem zapobieżenia na przyszłość możliwości niezwoływania komisji przez jej przewodniczącego; projekt postanawia, że komisję zwołuje przewodniczący, lub jego zastępca, a w razie, gdy żaden z nich tego nie uczyni, wówczas marszałek zwołuje komisję i przewodniczy na niej, lub wyznacza jako przewodniczącego jednego z posłów. Przewiduje dalej projekt możliwość uchwalenia dla komisji budżetowej odrębnego regulaminu wewnętrznego, który obowiązuje w okresie prac nad budżetem. Jeśli komisja budżetowa nie przedstawiła na czas sprawozdania pełnego sejmowi, to wówczas, wedle projektu, marszałek może wziąć pod obrady sejmu preliminarz rządowy, wyznaczając zarówno jeneralnemu sprawozdawcy, jak i sprawozdawców poszczególnych części preliminarza, a podczas obrad izba rozstrzygałaby większością głosów czy poprawki poselskie wniesione podczas dyskusji, nadają się do głosowania czy nie.

Min. Zaleski pojechał do Bukaresztu

WARSZAWA, 22.X. Pat. Dziś o godz. 23,25 wyjechał do Bukaresztu wraz z małżonką p. minister spraw zagranicznych Zaleski w towarzystwie poście rumuńskiego w Warszawie Creteanu, dyrektora gabinetu p. Szumławskiego, naczelnika wydziału prasy i propagandy p. Chranowskiego oraz zastępcy naczelnika wydziału wschodniego p. Raczynskiego. Na dworcu głównym żegnał p. ministra między innymi wicemin. Wysocki, posłowie Patek i Grabowski, grono wyższych urzędników M. S. Z., z dyrektorem departamentu Łukasiewiczem i szefem protokołu Romerem na czele oraz członkowie poselstwa rumuńskiego.

Projekt ustawy o kredytach dodatkowych

WARSZAWA, 22.X. (tel. wł. „Słowa”). Dowiadujemy się, że w pierwszych dniach nadchodzącej sesji Sejmu na podstawie uchwały Rady Ministrów Min. Sk. złożył Sejmowi projekt ustawy o kredytach dodatkowych do budżetu na rok 1927 — 28. Są to kredyty dodatkowe o które toczyła się w Sejmie zapamiętała walka opozycji z Rządem zakończona procesem b. min. Skarbu Czechowicza przed Trybunałem Stanu.

Odniesienie inż. Juliana Rómmla

WARSZAWA, 22.X. PAT. W dniu 21 bm. p. minister przemysłu i handlu inż. Kwiatkowski w obecności wyższych urzędników ministerstwa udekorował po krótkim przemówieniu p. inż. Juliana Rómmla, dyrektora państwowego przedsiębiorstwa Żegluga Polska w Gdyni, odznaką krzyża oficerskiego orderu Odrodzenia Polski za zasługi, związane z powstaniem i rozwojem polskiej marynarki handlowej i pasażerskiej.

Bank Gospodarstwa Krajowego

Bank Gospodarstwa Krajowego uzyskał ostatnio na terenie Szwajcarii i Francji około 1 miliona dolarów kredytu krótkoterminowego, akceptacyjnego i redyskontowego. Kredyt ten jest obecnie uruchamiany. Jak się dowiadujemy, stanowi ten kredyt jedną z kilku pożyczek kredytowych, uzyskanych w ostatnim czasie przez BGK w zagranicznych instytucjach kredytowych.

Nowe odznaczenie

Dowiadujemy się, że specjalna komisja odznaczeniowa przygotowuje na dzień 11 listopada — jako rocznicę odzyskania niepodległości — nowe odznaczenie pod nazwą „Niepodległość”, które będzie nadawane za prace niepodległościowe.

Z ZA KORDONÓW

Przerwanie rokowań z niedoszłym premierem

KOWNO, 22-10 PAT. Do Kowna przybył gubernator Kłajpedy Merkis, któremu zaproponowano objęcie stanowiska premiera ze względu na stan zdrowia Tubalisa, który winien w najbliższym czasie udać się zagranicę dla kontynuowania niedokończony kuracji, Merkis propozycję zasadniczo przyjął, postawił jednak szereg swoich warunków, z których najważniejszym był warunek natychmiastowego zwolnienia sejmów. Ponieważ warunek ten okazał się nie do przyjęcia, pertraktacje z Merkiszem przerwano.

Kongresy zjednoczenia litewsko-łotewskiego

KOWNO, 22 X. PAT. Związek zjednoczenia litewsko-łotewskiego postanowił urządzić dwa razy do roku kongresy kolejno w Kownie i w Rydze. Najbliższy kongres odbędzie się w dniach 23 i 24 listopada w Kownie.

Zakaz uprawiania propagandy wileńskiej

KOWNO, 22 X. PAT. Wydawana w Rydze gazeta litewska „Rigos Balsas” donosi z Mitawy, że w dzień „żaby wileńskiej” lotewska policja zabroniła zamieszkałym na Łotwie Litwinom Krasauskasowi i Rauminajstisowi wygłaszania na zgromadzeniu litewskim przemówień na temat „zabrania Wilna”. Rauminajstis zaprotestował wobec władz policyjnych przeciwko temu zakazowi, zaznaczając, że w Rydze swego czasu pozwolono mu wygłosić podobne przemówienie, Protest Rauminajstisa nie odniósł jednak skutku i przemówienie nie było wygłoszone. „Rigos Balsas” zamieszcza tę wiadomość pod tytułem: „Czyżby to był dowód przyjaznych stosunków?”.

Niebezpieczeństwo utraty rynku niemieckiego

„Rytas” omawia w Nr. 235 z dn. 17 października perspektywę eksportu litewskiego w związku z tem, iż Niemcy, dokąd głównie idzie eksport litewski, szykują podniesienie ceł na produkty gospodarki rolnej. Oprócz ceł Niemcy utrudniają jeszcze, za pomocą ograniczeń administracyjnych, eksport mleka i zapożyczają ograniczeń weterynaryjno-sanitarnych, nietylko eksport mięsa, lecz i jego tranzyt. Nowy litewski układ handlowy z Niemcami nie zakazuje im stosować rozmaitych środków, ograniczających eksport litewski.

Wobec takiej polityki handlu zagranicznego Niemiec — pisze dalej „Rytas” — zwłaszcza wypadnie uciepić krajom bałtyckim. Rolnicy niektórych pomniejszych krajów domagali się od swych rządów wydania Niemcom wojny celnej. Obecnie w stanie wojny celnej z Niemcami pozostaje tylko Polska. Gdyby do wojny tej przystąpiłyby również kraje bałtyckie, wówczas Niemcy zostałyby otoczone na wschodzie prawi-dziwym murem gospodarczym. Wskutek takiej wojny jednak uciepiłyby mniej lub więcej interesy wszystkich krajów. To też pismo nie zaleca operowania takimi środkami, zwłaszcza jeśli chodzi o Litwę, która po zeszlatorczym nieurodzaju jeszcze nie powróciła do normalnego stanu.

Charakterystyczna sprawa w sądzie kowieńskim

KOWNO, 22 X. Pat. W dniu dzisiejszym w sądzie kowieńskim odbyła się charakterystyczna dla stosunków panujących w Litwie, rozprawa sądowa. Sprawy wytoczył dyrektor poczty kowieńskiej przeciwko czterem dyrektorom jednego z przedsiębiorstw przez myślowych w Kownie, oskarżając ich o nielegalne stosunki pocztowe z Polską. Wymieniona firma utrzymywała z Polską stosunki handlowe. Ponieważ z Litwy nie wolno do Polski przesyłać żadnej poczty, korespondencje firma kierowała do Polski drogą okrężną przez Łotwę lub Niemcy. Jeden z występujących tą drogą list został zwrócony nadawcy z powodu nie znalezienia adresata i na poczdzie przy rozpatrywaniu stempli, postawionych przez urzędy pocztowe na kopercie listu, ujawniono, że list był w Polsce. Sąd oskarżonych — uniewinnił.

Olszuskas stanął przed sądem kowieńskim

Z Kowna donoszą: „Sekmadlems” podaje, że w sprawie pałata Olszewskiego oczekiwany jest jeszcze wyrok najwyższego sądu. Jeżeli sąd ten również uzna Olszewskiego winnym zbrodni, to Kurja Kowieńska wytoczy mu sprawę przed sądem kowieńskim.

Tragiczny wypadek na jeziorze Ładoga

HELSINGFORS, 22 X. Pat. Na jeziorze Ładoga przewróciła się wczoraj łódź, przyczem 6 młodych robotników zatonęło.

Dymisja rządu Brianda

Na drugiej sesji parlamentu

PARYŻ, 22. X. PAT. Rząd francuski podał się do dymisji. Powodem dymisji rządu była całkowicie drugorzędna sprawa wyznaczenia na dzień 15 listopada debaty nad polityką zagraniczną, który to wniosek rząd odrzucił, a który izba uchwaliła 288 głosami przeciw 277.

Burzliwe posiedzenie

Druga otwarta dziś nadzwyczajna sesja parlamentu francuskiego, która zapowiadała się bardzo spokojnie, rozpoczęła się wbrew oczekiwaniom w sposób bardzo burzliwy, doprowadzając do kryzysu ministerjalnego, którego doniosłość jest przez wszystkich oceniana jako poważna. Wotum nieufności, które doprowadziło do ustąpienia rządu Brianda, zostało spowodowane — jak się wyraził deputowany Blum — uprąpianiem większości zupełnie przypadkowym. Dla powodów wręcz przeciwnych deputowani Louis Marin na prawicy, Mandel w centrum i ich przyjaciele polityczni, którzy nie ukrywają swego wrogłego stanowiska wobec konwencji haskiej, przyłączyli się do posła Montignya radykała i Bluma socjalisty, którzy są żywiliwie usposobieni dla układów haskiej. Rząd został obalony przez 11 posłów. Po obrachowaniu głosów ministrów wraz z Briandem opuścili salę posiedzeń izby.

„Niema czego się śmiać”

Opuśczenie sali przez członków gabinetu wywarło na wszystkich bardzo silne wrażenie. Cała izba, rozumiejąc doniosłość dokonanej o faktu, zachowała głębokie milczenie. Gdy na skrajnej lewicy dały się słyszeć ironiczne śmiechy, jeden z centrowców zrobił uwagę, która nie wywołała żadnego protestu: „Niema czego się śmiać”. Liczni deputowani po zakofieciu posiedzenia wyrazili obawę, że dalszy rozwój wypadków przyzna słusność Briandowi. Nie ulega wątpliwości, że wobec okoliczności, w jakich wybuchł kryzys ministerjalny, będzie bardzo trudne stworzenie nowego rządu. Większość, która chabiła gabinet, jest nietylko większością przypadkową, ale jednocześnie nie jest wystarczającą, by mogła pretendować do wytworzenia ugrupowania, mogącego zastąpić większość, która począwszy od roku 1926 podtrzymywała stale rząd Poincarégo, a później gabinet Brianda. O godz. 19,25 Briand w otoczeniu kolegów gabinetowych przybył do pałacu Elizejskiego celem wręczenia prezydentowi Doumergue'owi dymisji całego gabinetu.

Ferment w Litwie

Powodem sprawa „Żelaznego Wilka”

RYGA, 22 X. PAT. Dzisiejsza „Jaunakas Zinas” zamieszcza następującą wiadomość: Od osób przybyłych z Kowna dowiadujemy się, że represje, stosowane przez rząd Tubalisa w stosunku do „Żelaznego Wilka” oraz organizacji szaulisów wywołały wielkie niezadowolenie w szerszych sferach oficerskich. Nazewnątrz to niezadowolenie naraziło jeszcze się na przejawia, otwarcie jednak już się mówi, że owe koła oficerskie zdecydowanie postanowiły wystąpić przeciwko rządowi. Wystąpienie to wyraził się zapewne w ultimatum, jakie zostanie postawione rządowi, aby ten zaprzestał stosować do wyżej wymienionych organizacji represje, a ustosunkował się do nich podobnie jak rząd Woldemarasa. Wszystkie te pogłoski trudno jest sprawdzić, jednak należy przypuszczać, iż nie są one pozbawione głębszych podstaw, a w każdym bądź razie świadczą o nastroju nerwowym, jaki obecnie panuje w Litwie.

Dymisja kierownika „Żelaznego Wilka”

KOWNO, 22.X. Pat. Minister spraw wewnętrznych udzielił dymisji naczelnikowi okręgu kowieńskiego Matulewiczowi, który od pewnego czasu znajdował się w urlopie. Przyczyną dymisji była prawdopodobnie działalność polityczna Matulewicza, który był jednym z kierowników organizacji „Wilki Żelazny”.

Zdecydowana interwencja wojska na rzecz Woldemarasa

RYGA, 22 X. PAT. W dalszym ciągu z Kowna napływają wiadomości o nastroju nerwowym, jaki daje się zauważyć w kołach rządowych i-letwskich. Przyczyną tego jest stanowisko armii, która wyraźnie wrogo ustosunkowała się do obecnego rządu. Przed kilku dniami na ręce prezydenta państwa wpłynęła depesza, podpisana przez szereg znanych i popularnych w armii litewskiej oficerów. Podpisani w depeszy domagali się od prezydenta państwa powołania zpowrotem na stanowisko premiera Woldemarasa. Na skutek tej depeszy oraz widocznej opozycji ze strony sfer wojskowych wstrzymana została nominacja Zaunisa na stanowisko ministra spraw zagranicznych, co jakoby było już zupełnie zdecydowane.

Ustalenie formuły wolności morz i blokady

Rewelacyjne wiadomości o porozumieniu Mac Donalda z Hooverem

LONEYN, 22.X. Pat. Specjalny korespondent „Daily Telegraph” sir John Fosse Fraser, jeden z najwybitniejszych publicystów angielskich, towarzyszący cały czas Mac Donaldowi, podaje dziś rewelacyjną wiadomość, jakoby pomiędzy prezydentem Hooverem i Mac Donaldem doszło do porozumienia co do formuły, na zasadzie której rozwijana ma być sporna dotychczas kwestia wolności mór i blokady. Według tego, formuła ustalić ma, że Wielka Brytania nie będzie rościła sobie pretensyj do prób zatrzymywania i rewizji statków neutralnych, zaś Stany Zjednoczone zobowiążą się nie zaopatrywać strony wojującej, będącej agresorem z tem jednak zastrzeżeniem, że decyzja co do „skreślenia agresora” pozostawiona zostanie Stanom Zjednoczonym, bez interwencji w tej mierze ze strony Hag lub Genewy. Umowa, zawierająca tego rodzaju formułę, wypracowana ma być przez Mac Donalda i Dawesa przed upływem tego roku, czyli przed konferencją londyńską.

Delegacja japońska na konferencję morską 5 mocarstw

Min. Wa-Katsuki i admirał Taka-Rabe konferować będą z prezydentem Hooverem i min. Stimsonem

TOKJO, 22 X. PAT. Delegacja japońska na konferencję 5 mocarstw w sprawie rozbrojenia na morzu ma wyjechać z Jokahamy do Seattle w dniu 30 listopada. Przewodniczącą delegacji Wakatsuki, minister marynarki admirał Takarabe i główni ich doradcy udadzą się do Waszyngtonu, gdzie zobaczą się z prezydentem Hooverem i sekretarzem stanu Stimsonem i być może uda się im doprowadzić do końca rozmowy wstępne, które są w międzyczasie prowadzone w drodze dyplomatycznej. Delegacja japońska która ma przybyć do Londynu będzie się składała z około 70 osób.

bilizuje swe siły, aby na konferencji

morskiej, zwoływanej do Londynu na stycze 1930 r. uderzyć z kontrofensywą. Wiadomem jest jak Francja nie lubi konkurencji Włoch na morzu Śródziemnym. Francja musi mieć zabezpieczoną drogę do Afryki, — w razie wojny stamtąd weźmie pół miliona żołnierzy. W tych warunkach flota włoska stanowi nielada niebezpieczeństwo zwłaszcza, że istnieje porozumienie morskie włosko-hiszpańskie. I oto dziś Francja układa się z Włochami co do solidarnej akcji na konferencji morskiej w Londynie. Widać z tego jak dalece interesy Francji są zagrożone, jak dalece stosunki wytworzone przez układ w tej materii konserwatystów angielskich z Francją zostały wywrócone do góry nogami.

Jeśli więc będziemy rozpatrywali otwarcie ambasady w Warszawie jako posunięcie „przeciw” komuś, to zwraca się ono chyba przeciw Francji. Polskę wysuwa dość często prasa francuska jako pewien ciężar, który na szalach polityki zagranicznej ma zwiększać się i powagę Francji. Prasa anty-francuska często pisze o francuskim systemie państw wassalnych, do których zalicza się Polskę i Małą Ententę. Jak Włochy robiły swego czasu pewne gesty, które rozumiano jako próby odciążenia Jugosławii od Francji, tak i pewne gesty angielskie mogą być uważane za chęć rozmawiania z Polską i Małą Ententą bezpośrednio, bez uprzedniego porozumienia z Francją. Takim gestem był angielski patrolant nad Rumunją, który widzieliśmy w ostatnich czasach, widzieliśmy w Hadze. Do typu takiego gestu zbliża się też i inauguracja ambasady w Warszawie. Dotychczas miały nas ambasady tylko te potęgi, wobec których Polska była „semper fidelis” t. j. Francja i Watykan.

Rzucmy teraz okiem na prasę polską. Ambasada angielska wywołała w niej ożywienie pod względem zainteresowania się polityką zagraniczną. Ale jakże mało zainteresowania się do genezy tego posunięcia. Raczej poglądy prasy polskiej na sprawę dążą się zgrubsza podzielić na dwie części. Prasa popierająca rząd, skłonna jest podnieść znaczenie otwarcia ambasady do znaczenia antyniemieckiego sojuszu ofiarowanego nam przez Anglię.

Prasa endecka uważa, że sprawa ambasady nie posiada wogóle żadnego znaczenia, owszem, świadczy o katastrofalnej polityce naszego rządu, jest to w pojęciu publicystów tej prasy rodzaj zemsty Anglii za sprawę gen. Zagórskiego. Wobec tego można skonstatować, że prasa nasza ocenia fakt polityczny, który się nazywa ambasadą angielską w Warszawie, wyłącznie pod kątem propagandowym w celach polityki wewnętrznej. Pisaliśmy o Rumunji, że tam polityka zagraniczna ustępuje i podporządkowana jest całkowicie względem polityki wewnętrznej. Niestety, Polskę na to nie stać. My mamy wielkie, niebezpieczeństwa i — powiedzmy to sobie — musimy mieć większe ambicje. Ambasada angielska jest skutkiem zbliżenia Anglii do Stanów. Raz jeszcze. Nie wierzę w to zbliżenie, nie wierzę w jego trwałość, nie wierzę, aby nawet z czasów Mac Donalda mogło być daleko posunięte. Jako dla Europejczyka to zbliżenie raczej niesympatyczne, chociaż rozumiem, że jest to posunięcie par excellence pacyfistyczne. Ta moja antypatja jest jednak zupełnie platoniczna, skoro niepożądane dla innych państw europejskich, zbliżenie to może dawać Polsce okazyjne korzyści, których ambasada angielska w Warszawie jest dopiero zapowiedzią, symbolem wiedzy. Zbliżenie bowiem Anglii do Stanów byłoby rozluźnieniem tej anglo-franko-niemieckiej kooperacji, którą oddawna straszny czytelników „Słowa” jako największym i najistotniejszym niebezpieczeństwem dla Polski.

Cał.

Posęćg za dywersantami z pod Nieświerz

Sprawy one dajszego napadu na sklep Salomona Bratowskiego we wsi Zaostrowice, którzy po zrabowaniu pieniędzy i towarów zbiegli w lasy łunielnicze...

NIEŚWIEŻ

Zebranie Koła Rodzicielskiego przy gimnazjum Wł. Syrokomli. Odbyło się zebranie doroczne koła Rodzicielskiego przy gimnazjum im. Wł. Syrokomli...

KOBYLNIAK, POW. POSTAWSKI

Obchód 6-go tygodnia LOPP. Zgodnie z programem obchodu tygodnia LOPP w Kobylniku, ustalonym na posiedzeniu organizacyjnym...

RYMSZAN (pow. Brast.)

Pożar. Dnia 5 października o godz. 8 wiecz. we wsi Nagianach odległej od Rymaszki około kilometry z niewiadomą przyczyną zapalił się gumno napelnione zbiorami letniemi należącej do gospodarza Michała Kaczki...

Wkrótce Kino-Teatru „Słońce” otwarcie przy ul. Dąbrowskiego Nr. 5.

Hr. Aldovrandi Merescotti odwołany ze stanowiska ambasadora włoskiego w Berlinie

Powodem podobno tajemnicze zaginięcie klucza szyfrowego

BERLIN, 22. X. PAT. Jak donosi „Vossische Ztg.”, ambasador włoski w Berlinie hr. Aldovrandi Merescotti wyjeżdża na urlop, z którego nie ma już powrócić na swe stanowisko.

Jednocześnie z ambasadorem odwołano dotychczasowego radcę ambasady Rocco oraz trzech sekretarzy legacyjnych.

Odwołanie to ma być następstwem pewnych nieporozumień techniczno-administracyjnych między ambasadą berlińską a centralnymi instancjami włoskimi.

Socjalistyczny „Vorwaerts” twierdzi, że odwołanie ambasadora Aldovrandi powstaje w związku z niewyjaśnioną dotychczas aferą zniknięcia z ambasady włoskiej w Berlinie tajnego klucza szyfrowego.

Konsekracja biskupa rusinsolega w Rzymie

RZYM, 21. X. Pat. Dzisiaj w kościele św. Serjusza odbyła się konsekracja nowego biskupa rusynskiego Jana Buczki przy udziale metropolity Szptyckiego, biskupa Chomyskiego i Kocylowskiego oraz w obecności rady ambasady polskiej przy Watykanie i p. Komarnickiego.

Również dzisiaj rozpoczęła się konferencja biskupów rusińskich

Pod zarzutem sabotażu i wywiadu konfrewolucyjnego G. P. U. zgładziło 5 b. generałów

MOSKWA, 22. X. Pat. Został ogłoszony oficjalny komunikat, stwierdzający, że organy G. P. U. wykryły i zlikwidowały organizację konfrewolucyjną, uprawiającą sabotaż i wywiad. Członkowie organizacji rekrutowali się przeważnie z wyższych oficerów armii carskiej. Tajne kolegium G. P. U. skazało 5 „generałów” na karę śmierci przez rozstrzelanie, mianowicie Michajłowa, Wysoczańskiego, Dymmana, Szulga i Dechanowa.

Niemcy uzyskały pożyczkę 500 milj. marek

BERLIN, 22. X. PAT. Komunikat z kół rządowych donosi, że rokowania między rządem Rzeszy a szwedzkim trusem zapalczanym w sprawie udzielenia skarbowi Rzeszy 500 milj. marek i wprowadzenia w Niemczech monopolu zapalczango zakończyły się pomyślnie.

Jak informuje prasa, skarb Rzeszy otrzymał ma pożyczkę w wysokości 500 milj. marek na przeciąg lat 50-ciu przy oprocentowaniu 6 od 100 bez potrącenia kosztów i prowizji bankowej.

Ważne odzalenie francuskie dla Kelloga. WASHINGTON, 21. X. Pat. Komunikat ambasady francuskiej donosi, że b. sekretarz stanu Kellog odznaczony został wielkim krzyżem Legii Honorowej w uznaniu jego międzynarodowej działalności pokojowej.

„KONTINENTS” NAB. OD „PROWODNIKA” ŚNIEGOWCE i KALOSZE TRWAŁE i ELEGANCKIE Wielki medal złoty JAKOŚĆ GWARANTOWANA. Wielki wybór gatunków LUKSUSOWYCH ŻĄDĄCIE WSZĘDZIE. Przedstawicielstwo i skład fabryczny B-cia TROCCY Wilno, ul. Niemiecka 26 Tel. 625.

W państwie sierpa i młota

PROBLEM „KOM-OJCÓW” I „KOM-DZIECI” W ROSJI. — „PRAWI” SZUKAJĄ OPARCIA O MŁODZIEŻ.

Niezmiernie ciekawe zjawisko obserwowane można ostatnio w stosunkach między dwoma odłamami partii komunistycznej ZSSR, mianowicie między t. zw. „Komsomołom” (organizacją młodzieży komunistycznej) a właściwą „Kompartją” t. j. organizacją starszej generacji komunistycznej.

W chwili obecnej centralny komitet wykonawczy partii komunistycznej bardzo się zaniepokojony wzrostem t. zw. „odchylenia pravicowego” wśród młodzieży rosyjskiej. Na odbytym w tych dniach zebraniu rejonowych organizacji komunistycznych w Moskwie, referent dla spraw młodzieży F. Nesterow, oświadczył bez jakichkolwiek ogródek, że sytuacja obecna w szeregach młodzieży komunistycznej jest niepokojąca.

Dla tych młodych komunistów rosyjskich, którzy w okresie wojny dołowej i komunizmu wojującego byli jeszcze małymi dziećmi, zupełnie niezrozumiał jest patos bojowy starszych działaczy komunistycznych, którzy w swych wspomnieniach żyją jeszcze niezapomnianymi wrazeniami zwalk na barykadach.

2 godziny upojenia umysłów Venus Euroy LIL DAGOVER oczaruje wszystkich w salonowo-erotycznym dramacie „Milosny szept nocny” — Przeboj sezonu. — Jutro premiera w kinie „Helios”

Tragiczna śmierć Lady Paget (ZK) Dzienniki londyńskie donoszą wiadomość o tragicznej śmierci lady Walpurgii Paget, damy dworu królowej Wiktorji, której wielka monarchini poruciła wynalezienie żony dla swego syna ówczesnego księcia Walli.

Czytając gazetę przy kominku na którym palił się wesoło ogień, starszka zdrzemnęła się. Wypadając z rąk spiącej gazeta zapaliła się, od niej zajęła się suknią i zaniem zbiegła się służba, zwabiona krzykiem lady Paget, stała już ona cała w płomieniach.

Każdy nożyk Gillette bada się 114 razy... Folwark w Województwie Nowogródzkim, obszaru 260 ha, z zabudowaniem i inwentarzem, 12 klm. d. stacji kolejowej. Sprzedamy za 10.000 dol. przy wpłacie 3.000 dol. lub zamieniamy na dom lub większy plac w Wilnie. Zgł. Agencja „Polkres” Wilno, ul. Królewska 3, tel. 17.80

Grodno na drodze regionalizmu

Jakie znaczenie dla Grodna posiada uroczystość odsłonięcia pomnika Elizy Orzeszkowej? Czy tylko znaczenie moralne „złożenie hołdu wielkiej pisarce”? Nie tylko! Jest — to nowa era w życiu Grodna. Era pierwszego kroku na drodze regionalizmu, droga po której kroczy Wilno od lat kilku.

Grodno dotychczas świeciło filijnymi rocznie ogólnie. Dziś poraz pierwszy zdobyło się na własne, odrębne, indywidualne światło. Uczciło pisarkę czczoną przez całą Polskę i przypomniało jednocześnie o swoim istnieniu, o swoim prawie do życia, do kultu realnego rozwoju, docywilizacyjnego budownictwa. A przeto witalnie „baczność”.

wien kaplał żłóży, potrzeba tam inwiestować, potrzeba o niem pamiętać nie tylko raz na 10 lat.

Podczas targów po mieście dolatują mi dość częste uryki rozmów o uroczystości jutrzejszej. Nie powiem, abyem się czuł bardzo zbudowany. Nie ulega wątpliwości, że dzieła wielkiej pisarki nie zbłądziły jeszcze pod strzechy i że uroczystość nie jest koronacją Jej literackiego w rodzinnym mieście renesansu, ale raczej przypomnieniem. Teraz dopiero rzuci się nowe, powojenne pokolenie do wygrzebywania Nad Niemnem z „pod Jacka Londona i Wallac’a. Teraz dopiero żydzi starsi przypomniał sobie, a młodzież zaczęła czytać Melra Ezałowicza...

Teatr. Sala wypełniona do ostatniego miejsca. Natchniona mowa prof. Limanowskiego, tchnąca panteizmem i z niesłychaną siłą ekspresji sugerująca panteizm światło-poglądami wielkiej pisarki. Doprawdy nie wiem, czy to Orzeszkowa, była tak wielką, niemal pogańską ubóstwicielką przyrody czy to wielki talent krasomówczy prof. Limanowskiego kazał mi w to uwierzyć, ale uwierzyliśmy w to i cały teatr i ja. W prof. Limanowskim jest coś z Mirabeau. Jego fenomenalny dar wiary w słowa wymawiane utracą wszelką możliwość obiektywnej oceny krytycznej. Można go słuchać lub nie słuchać, ale nie można wiarzyć, lub nie wiarzyć.

e. ct. Przyznam się, że nie lubię mów w ogóle... ale takich można było słuchać, słuchać, słuchać. Ks. biskup Bandurski jest mówcą z łaski Bożej, jest człowiekiem, który spala samego siebie w każdej ze swoich mów.

Jego słuchaczy ogarnia poprostu łęk o Jego życie, o serce, które zdaje się wibrować wśród słów, wyrwane z piersi. Min. Czerwiński buduje swoje okresy z kamienia ciosanego. Nie wstawił tam słowa, nie wyrzucił przecinka. Mowa klasyczna, jasna, prosta i głęboka.

Mówcy następni nie bardzo umieją się streszczać. Jest już g. 3-cia i pół, kiedy kończą się mowy i rozpoczyna się składanie wieńców. W mgleniu oka pęką względny porządek, delegacje mieszają się z publicznością, publiczność tłoczy się do pomnika, dokoła którego powstaje spora łączka wieńców i bukietów. Oglądam wieńce o ile mi pozwala straszliwy ślepek panujący przy pomniku. Śliczny wieńiec (z kwiatów) składa wojsko. B. ładny i pomyślny (symbolicznie zboża pszenica, owies i t. d.) ziemianek z księżną Sapieżyną na czele. Jakaś mała wioseczka składa mały wianuszek ze złocistych pszenic. Tu i ówdzie widać astry, rwane zapewne wczoraj jeszcze w małym, zamierającym już na zimę ogródku. Jakaś gmina składa wieńiec z cudnego lilowego wrzosu. Za szańce służy ręcznik ze zwykłego, obrusowego płótna bo i jaksze można najlepiej uczcić twórczynię „Nizin”, nie „prostem” domowym płótnem.

Fraki. Smokingi. Balowe toalety pań. Dużo ładnych niewiast. Bankiet. Raut. Przyznam się pod sekretem (niech to nie ubliża gościnności wileńskiej) zjadłem obiad przed bankietem i rautem. Miałem się wybrać z kuzynostwem dość późno, a było późno przychodził ten sam sobie i t. d.

Boże! Cóż za nieostrożność! Stoly uginają się pod wszelakim jadłem, jak nie przymierzając u Jana i Cecylii podczas gościnny Zygmunta Augusta. Lepiej pono nie jadł i król Batory kiedy na Moskwiniów siedł. Dostojni goście zmiatają, aż miło, a ja, ani rusz. Ale dobrze mi tak, bo trzeba było nie być sceptykiem co do grodzieńskiej gościnności. Co się robi na rautach? A r. chodził się od człeka do człeka, z tym się pogada, z owym. Koło dygnitarzy tłok, koło zwykłych śmiertelników pusto, słowem prawdziwy raut jest obrazem życia. Wędruje tedy i ja, spotykając co krok starych, grodzieńskich znajomych z niezapomnianego 1919 roku: p. Cytarzynskiego, mecenasa Zaboklickiego, pp. Gledrońców, ks. Kuryłowicza, ks. red. Sawoniewskiego, p. Stefanowicza, Ks. dz. Żebrowski, tak organicznie zrosły z Grodnem bawi obecnie w Wilnie. Nie widzę natomiast wiele zastużo-

Spożycie węgla w Wileńszczyźnie

W „Roczniku Statystycznym przewożeniu towarów na polskich kolejach państwowych” za rok 1928, jak w latach ubiegłych, w dalszym ciągu — o ile chodzi o węgiel kamienny — stacje przeznaczenia wyszczególniane są wówczas tylko gdy przewóz węgla wynosi co najmniej 500 tonn. Jeżeli przewóz nie osiągał tej normy cenzusowej, wówczas przewozy wykazywane są w relacjach zbiorowych od danej stacji nadawczej do „pozostałych” lub „różnych” stacji danej dyrekcji kolejowej.

W porównaniu do r. 1927 konsumpcja węgla, w odniesieniu do stacji odbiorczej Wilno, wzrosła w roku 1928 o 11 proc. Wątpliwym jednak wydaje się być na wzmroście tym zaważył rozwój przemysłu. Raczej większą tu rolę odegrały mrozy w ostatnim miesiącu roku, które spowodowały wzrost zapotrzebowania na węgiel.

Nadmienić tu należy, że przytoczone cyfry nie obejmują transportów wojskowych oraz ładunków przeznaczonych dla potrzeb kolei.

Harski.

INFORMACJE

KREDYTY NA PASZE TRZECIWE.

Państwowy Bank Rolny, Oddział w Wilnie, podaje do wiadomości zainteresowanych rolników, iż w sezonie jesienno-zimowym r. 1929 — 1930 udziela kredytów na pasze trzeciwe dla bydła i trzody chlewnej.

Konferencja w sprawie zajęć granicznych

Wczoraj na odcinku granicznym Nowe Troki odbyła się zapowiedziana od dawna konferencja przedstawicieli władz nasyżych z litewskimi. Ze strony polskiej w konferencji wzięli udział zastępca starosty powiatu wileńsko-trockiego Łukaszewicz wraz z jednym z młodszych urzędników starostwa i przedstawicielom Korpusu Ochrony Pogranicza.

KRONIKA

Table with weather forecast for Sroda, 23 Dnia, including temperature, wind, and barometric pressure.

W piątek zaś zbiera się komisja miejska w sprawie likwidacji zaciągniętej przed wojną miejskiej pożyczki obligacyjnej. Jak wiadomo z racji niewypłacenia tej pożyczki, miasto napotyka na duże trudności przy próbach zaciągnięcia nowej pożyczki.

URZĘDOWA

(a) Przeniesienie w policji. Czasowy kierownik I komisariatu p. p. kom. Tkalski otrzymał dekret przesyłający do Poznania do tamtejszego urzędu śledczego.

MIEJSKA

Dziś wczoraj odbędzie się posiedzenie komisji ogrodowej, na której będzie omawiana sprawa wykonanych w ubiegłym sezonie letnim prac nad doprowadzeniem parku do stanu, w którym mogłyby być założone nowe alejki i ścieżki.

WOJSKOWA

(a) Kto staje do zebrań kontrolnych. Dziś do zebrań kontrolnych stają rezerwiści rocznika 1904 nazwiska których rozpoczynają się na literę R.

SZKOLNA

Dyrekcja koed. gimnazjum im. T. Czackiego w Wilnie zawiadamia, iż Ministerstwo W. R. i O. P. rezykrytem z dnia 17 czerwca 1929 r. Nr. II — 13693 — 29 nadało gimnazjum prawa publiczności przewidziane w § 1 lit. b. rozporządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 7 listopada 1924 r. Nr. 12600 — II.

ZEBRANIA I GROMADZENIA

Z T-wa Przyjaciół Nauk. Walne doroczne zebranie towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie odbędzie się w gmachu własnym T-wa, ul. Lelewela 8, w dniu dzisiejszym we środę 23 o godz. 7 wniec. Zarząd T-wa prosi uprzejmie członków o przybycie osobno zaproszenia nie będą rozsyłane. Przybyli członkowie będą mieli sposobność zwiedzenia uporządkowanych i prowizorycznie zbiorów T-wa, wśród których znajdzie się wiele nowych cennych okazów, jak również obejrzenia świeżo dokonanych, jak również inwestycji i otrzymania sprawozdania z działalności T-wa za rok ubiegły.

WOJSKOWA

(a) Kto staje do zebrań kontrolnych. Dziś do zebrań kontrolnych stają rezerwiści rocznika 1904 nazwiska których rozpoczynają się na literę R.

SZKOLNA

Dyrekcja koed. gimnazjum im. T. Czackiego w Wilnie zawiadamia, iż Ministerstwo W. R. i O. P. rezykrytem z dnia 17 czerwca 1929 r. Nr. II — 13693 — 29 nadało gimnazjum prawa publiczności przewidziane w § 1 lit. b. rozporządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 7 listopada 1924 r. Nr. 12600 — II.

ZEBRANIA I GROMADZENIA

Z T-wa Przyjaciół Nauk. Walne doroczne zebranie towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie odbędzie się w gmachu własnym T-wa, ul. Lelewela 8, w dniu dzisiejszym we środę 23 o godz. 7 wniec. Zarząd T-wa prosi uprzejmie członków o przybycie osobno zaproszenia nie będą rozsyłane. Przybyli członkowie będą mieli sposobność zwiedzenia uporządkowanych i prowizorycznie zbiorów T-wa, wśród których znajdzie się wiele nowych cennych okazów, jak również obejrzenia świeżo dokonanych, jak również inwestycji i otrzymania sprawozdania z działalności T-wa za rok ubiegły.

podagankę dyskusyjną o tłumaczeniu poezji antycznej, przyczem odczyta szereg swoich niedrukowanych przekładów z Horacego. Pozatem gościem na tej Srodzie będzie znana młoda skrzypkaczka z Warszawy p. St. Umińska-Jaworska.

Wstęp mają wyłącznie członkowie zwyczajni związku i wprowadzeni przez nich goście, oraz członkowie sympatycy.

KOMUNIKATY

Z Ligi Obrony Powietrznej. Wobec licznego napływającego zapytań, zarząd komitetu wojewódzkiego wileńskiego L.O.P.O. spieszy zakomunikować że ciagnienie loterii Komitetu Kieleckiego L.O.P.O. na budowę cywilnej szkoły pilotów w Radomiu odbyło się w dniach 15 i 16 b. m. Tabela losów wygranych jest do obejrzenia w biurze komitetu woj. L.O.P.P. przy ul. Mickiewicza Nr. 7, w komisacie kolejowym L.O.P.P. gmach dyrekcji P.K.P. i w komisacie leśnym L.O.P.P. gmach dyrekcji lasów państwowych.

ROZNE.

Inowacja bankowa. Jak się dowiadujemy, Bank Handlowy w Warszawie i wszystkie jego oddziały zostały przez właściwe władze uprawnione do przyjmowania wkładów oszczędnościowych, płatnych okazielem książeczką. Taki typ składania oszczędności jest bardzo rozpowszechniony we wszystkich krajach europejskich i wprowadzenie go przez Bank w kraju naszym należy powitać z uznaniem, choćby dlatego, że ze względu na dogodności, które przedstawia, winien posiadać od którego ludność odzwyczaiła się w czasie wojny i inflacji.

ROZNE.

Wymienione wyżej wkładki mogą być składane na: 1) okazielem książeczką bezimiennie, 2) na imię i nazwisko przez składającego wskazuje, atoli tak kapitał, jak i procenty wypłacane zostają każdemu kto się z książeczką zgłosi, bez względu na nazwisko w książeczce wskazane, 3) na okazielem książeczką, do odbioru tylko na podstawie umówionej hasła i 4) na okazielem okazielem, wydawane w 2 egzemplarzach, składanych razem przy odbiorze pieniędzy. Stopa procentowa, którą Bank płaci od podobnych wkładów, jest wyższa od normalnej, przyczem wszystkie podatki i stempel ponosi nie wkładca, lecz Bank.

ROZNE.

Dogodności, wypływające z wkładek okazielem, są tak widoczne, że niema potrzeby ich wymieniania, wskazywać tylko na kilka z nich: 1) bezimiennosci książeczką gwarantuje odbiór pieniędzy spodkobercom bez uciążliwej przeprowadzania dochodzenia spadkowego, 2) ułatwia odbiór t. zw. pieniędzy posagowych, składanych na 2 bezimiennie w książeczki, 3) przy wkładach na umówione hasło zabezpiecza odbiór tylko przez osobę wtajemniczoną, 4) czyni zbydem wszelkie legitymowanie się wkładców, co przy odbiorze pieniędzy przysparzało dotychczas dużo utrudnień i t. p.

ROZNE.

Należy przypuszczać, że dzięki swoim udogodnieniom nowoprowadzone wkładki znajdą szybkie rozpowszechnienie w dobrze zrozumianym interesie publicznym.

ROZNE.

(o) Kontrahent, który nie spieszy ze sprawowaniem. Jak wiadomo, Polska Liga Gospodarcza była kontrahentem komitetu wykonawczego pierwszych Targów Północnych w Wilnie w części eksploatacyjnej. Dotychczas jednak Liga sprawozdania do Komitetu nie złożyła. Wobec tego, komitet postanowił przedsięwziąć kroki prawne w celu zmuszenia Ligi do przyspieszenia złożenia sprawozdania.

ROZNE.

(y) Nowe banknoty 50-złotowe. Począwszy od poniedziałku Bank Polski puszcza w obieg bilet bankowe 50-złotowe opatrzone podpisem prezesa Banku Polskiego dr. Wład. Wróblewskiego oraz datą 1 września 1929 r.

ROZNE.

Poza te szczegóły nowe bilety nie różnią się niczem od znajdujących się obecnie w obiegu.

ROZNE.

(b) Właściciele zajazdów tworzą spółdzielnię. Odbyło się posiedzenie właścicieli domów zajazdowych zwołane w celu omówienia wydanych zarządzeń sanitarnych dla zajazdów.

ROZNE.

Zarządzenia te, zdaniem zainteresowanych są zbyt ostre i narazie nie mogą być wykonane a to z powodu zbyt wielkich kosztów na wymagane przez władze urzędnicze stajani, lokali zajazdów i t. d.

ROZNE.

Zebrań postanowili zwrócić się do odnośnych władz administracyjnych z prośbą o przesunięcie terminu przeprowadzenia wskazanych remontów i inowacji do maja roku 1930. Omawiano również sprawę zamknięcia wszystkich zajazdów i utworzenia spółdzielni, co zdaniem właścicieli zajazdów umożliwi im należyte prowadzenie przedsiębiorstwa.

ROZNE.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

ANNA KOZŁOWSKA - MALKOWSKA.

Artystka Scen Warszawskich, gra też w Bydgoszczy, w Grudziądzu, Toruniu, Amantka i bohaterka liryczna ma za sobą długi szereg pierwszorzędných kreacy scenicznych (Goplana — Balladyna, Kornelia — Irydion, Peruwianka — Nerwowa awantura za polskiej, Zuzia — Odłulki i poeta, Flora — Kilińska, Regina — Oczy księżniczki Fatmy i wiele innych.

Odczyt Ludwika Hieronima Morstina w Klubie Literatów

Poniedziałkowy odczyt znakomitego pisarza Ludwika Hieronima Morstina zgromadził w Klubie Literatów, ogromną ilość publiczności, nie tylko z grona stałych bywalców wśród literatów, ale duży zastęp inteligencji wileńskiej, która tłumnie przybyła, by usłyszeć odczyt znakomitego naszego gościa.

ROZNE.

Za temat odczytu p. Morstin wybrał dzieje twórczości polskiej i idee jej postania w dziejach ludzkości.

ROZNE.

Znakiem pisarza w odczycie wczorajszym wykazał się niemiecki znakomitym mówcą i prelegentem. Rzeczowe, treściwe ujęcie tak rozległego tematu obejmującego okres twórczości polskiej od czasów Kochanowskiego, aż do doby obecnej, najmłodszej generacji, było wygłoszone w tak zajmującej formie i tak pięknym językiem, że oczarowało i rozentuzjowało wszystkich zebranych.

ROZNE.

Słowa Morstina nacechowane wielkim kultem dla Mickiewicza i Norwida, wiara w ich prorocत्व, dowodzi najlepiej, że idee śladem tych wielkich mistrzów, jak też i wreszcie i współczesnych — Skamandrów, Morstin jest wiernym wyznawcą idei o polskości Polaków w dziejach jedności ludzkiej. Morstin wierzy święcie, że tak jak przez wieki, Polska stała zawsze na straży kultury zachodniej, przed załamaniem barbarzyństwa walcząc nie tylko mieczem w jej obronie, ale humanitarnie i liberalnie rozszerzając oświatę i cywilizację w krajach sąsiednich, tak i nadal powinna dążyć, by nasze wielkie idee stały się własnością ludzkości.

ROZNE.

Polska, której wielcy wieszczę pierwsi głosili te idee, powinna stanąć i iść na czele tego szlachetnego ruchu, gdyż ideałem postępowania Polaków jest ludzkość uszlachetniona, uchrześcijaniona i doprowadzona do szczęścia w duchowym zbrataniu ludów.

ROZNE.

Zakończając, że pan Morstin zapewne z powodu ciasnoty ram, obejmujących tak obszerny temat pominał milczeniem ideą twórczości takich tytanów jak Słowacki i Krasiński, gdyż trudno przypuszczać, aby znakomity mówca niedocenił znaczenia tych naszych genialnych poetów dla linii, jaką stała twórczość polska.

ROZNE.

Brak miejsca nie pozwala mi na dokładniejsze strzeżenie odczytu znakomitego pisarza, zwłaszcza, że nie potrafiłabym dokładnie zobrażać całego piękna i barwności jego stylu i języka, mogę tylko gorąco polecić tym, którzy pragnęliby go usłyszeć, by przyszli do murów bazylikańskich na 77 srode literacką.

ROZNE.

Koncert Janiny Heparowej. Występ znakomitej pianistki wirtuozki, Janiny Familier — Heparowej, zapowiadany na niedziele dnia 27 bm. w sali teatru Lutnia obudził żywe zainteresowanie. Świetna artystka grała przede najcenniejsze utwory swego repertuaru: Bacha, Bethovena, Brahmsa, Liszta i kompozytorów współczesnych. Początek o godz. 12 w południe punktualnie. Bilety za wczesną nabywać można w kasie teatru 11—9 wiecz.

CO GRAJĄ W KINACH?

Hollywood — Władczyni miłości. Heljos — Erotikon. Lux — Z raju bolszewickiego. Światowid — W wirze Paryża. Wanda — Skrzydła. Eden — Trędowata. Picaadilly — Zagłada Rosji. Ognisko — Romany księżniczki (Niezycie dzieci). Kino miejskie — O świecie.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

(c) Powody samobójstwa Tapera. Dochodzenie w sprawie samobójstwa kierowca Kasy Chorych w Landwarowie Tapera prowadzone jest w dalszym ciągu. Są pewne dane, że targnął się on na życie z powodu zawodu miłośnego.

Zmarły liczył lat 24.

(c) Pobliżca. We wsi Kucharzewo, gm. Zaleskiej, powiatu dzisiejskiego powstała bójka pomiędzy Hipolitem Orzechem a teściem jego Piotrem Maszaro w trakcie której ten ostatni został uderzony drągami tak silnie, że doznał złamania ręki.

(c) Kradzież koni. Z pastwiska w pobliżu Smogorz skradziono 2 konie będące własnością jednego z mieszczków miasteczka.

(c) Spalilla się łaźnia. We wsi Gąbrowszczyzna gminy grauzkiej spłonęła łaźnia wraz z suszarnią się tam lmem. Straty spowodowane pożarem wynoszą 1500 zł.

URZĘDOWA

(a) Przeniesienie w policji. Czasowy kierownik I komisariatu p. p. kom. Tkalski otrzymał dekret przesyłający do Poznania do tamtejszego urzędu śledczego.

MIEJSKA

Dziś wczoraj odbędzie się posiedzenie komisji ogrodowej, na której będzie omawiana sprawa wykonanych w ubiegłym sezonie letnim prac nad doprowadzeniem parku do stanu, w którym mogłyby być założone nowe alejki i ścieżki.

WOJSKOWA

(a) Kto staje do zebrań kontrolnych. Dziś do zebrań kontrolnych stają rezerwiści rocznika 1904 nazwiska których rozpoczynają się na literę R.

SZKOLNA

Dyrekcja koed. gimnazjum im. T. Czackiego w Wilnie zawiadamia, iż Ministerstwo W. R. i O. P. rezykrytem z dnia 17 czerwca 1929 r. Nr. II — 13693 — 29 nadało gimnazjum prawa publiczności przewidziane w § 1 lit. b. rozporządzenia M. W. R. i O. P. z dnia 7 listopada 1924 r. Nr. 12600 — II.

ZEBRANIA I GROMADZENIA

Z T-wa Przyjaciół Nauk. Walne doroczne zebranie towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie odbędzie się w gmachu własnym T-wa, ul. Lelewela 8, w dniu dzisiejszym we środę 23 o godz. 7 wniec. Zarząd T-wa prosi uprzejmie członków o przybycie osobno zaproszenia nie będą rozsyłane. Przybyli członkowie będą mieli sposobność zwiedzenia uporządkowanych i prowizorycznie zbiorów T-wa, wśród których znajdzie się wiele nowych cennych okazów, jak również obejrzenia świeżo dokonanych, jak również inwestycji i otrzymania sprawozdania z działalności T-wa za rok ubiegły.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żydowskiego instytutu naukowego. W dniach od 24—27 b. m. odbędzie się w Wilnie konferencja żyd. instytutu naukowego uczonych i działaczy, grupujących się wokół prac instytutu. Podczas swego czteroletniego istnienia instytut zgromadził wokół siebie liczne zastępy współpracowników i sympatyków, zorganizował centralę bibliograficzną, archiwum, bibliotekę, muzeum; w swych sekcjach: filozoficzno-ogrodniczej, ekonomiczno-statystycznej, historycznej i pedagogicznej zgromadził ogromne materiały naukowe i wydał drukiem 6 dużych tomów prac odnośnych sekcji. Obecnie przystępuje instytut do wybudowania własnego gmachu. Konferencja ta jest właśnie poświęcona dalszej pracy organizacyjnej i rozbudowie działalności naukowej.

Wjeździe bierze udział wielu naukowców żyd. i delegatów z Polski, jako też z Estonji, Łotwy, Niemiec, Rumunii i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja żyd

— Wypadki za dobę. Za ubiegłą dobę zanotowano w Wilnie ogółem 85 wypadków z czego kradzieży było 6, wykradziono administracyjnych 41, zakłóceń spokoju 19 i innych drobnych 19.

— (c) Krewka kobieta. Pod Hałami Miejskimi Anna Kostecka, żona kryminalisty odsiadującego obecnie karę więzienia na Łukiszkach, wywołała bójkę z jakimś mężczyzną, w trakcie której zadala mu kamieniem kilka ciężkich ran w głowę.

Rannego ze względu na jego stan musiano ułożyć w szpitalu żydowskim.

— (c) Ujęcie występowa z Malopolski. W znanej melinie zlodziejskiej Giełdowej na Zarzeczcu został ujęty znany wawrowyca Wincenty Okala, rodem z Malopolski, który jest mocno poszukiwany o dokonane włamanie do zakładu fryzjerskiego Sznitki przy ul. Niemieckiej o czym donosiłszyśmy wczoraj.

— (c) Porażeniu prądem elektrycznym ulegała uczennica seminarjum nauczycielskiego Zofia Gierszgorówna (Wielka 35). Dzięki szybkiemu zabiegom lekarskim udało się ją przywrócić do życia.

— (c) Zatrucia. Z niewyjaśnionych przyczyn przetrzyły się esencją octową Julia Galecka (Jakóba Jasińskiego 3) i Stefania Kielmińska (Ponarska 11). Obie deperatki ulokowano w szpitalach.

— (c) Postrzeżenie się ze śrutówki. Bolesław Rodziewicz (Wiosenna 22) stracił przygodnie się w głęboko w rękę nie powodując jednak poważniejszych komplikacji.

— (c) Służąca złodziejka. Chai Trubowicz (Ostrobramska 20) służąca Natalja Masowiczówna skradła różną bieliznę i palto pluszowe.

Sprawczyźnie kradzieży zatrzymano pięć rzeczy nieodnaleziono.

— (c) Systematyczna kradzież. Jerzy Samborski (Jagiellońska 7) powiadomił policję o systematycznej kradzieży przewodników elektrycznych i przelączników przez niewiadomych sprawców.

— (c) Miła sublokatorka. Emilija Gieciwicz (Lwowska 54) sublokatorka, nazwiskiem Sachocka skradła płaszcz. Tak samo Julja Jakajis (Kalwaryjska 62) zamieszkuje, ca u niej niejaką Maciejewską „pożyczyła” bez jej wiedzy 50 zł.

Na srebrnym ekranie

„O ŚWICIE“ W KINIE MIEJSKIM.

Nasze kino Miejskie, przynależąc do trzeba, ma dosyć trudne warunki pracy.

Podatki płaci wprawdzie mniejsze od kinematografów prywatnych ale zato i ceny na od nich niższe. Ma więc konkurencję na tem polu.

Ala daleko większą konkurencję ma w repertuarze.

Kino Miejskie jest imprezą kulturalną oświatową naszego Magistratu, jest kinematografem popularnym, przeznaczonym dla młodzieży (w pierwszym rzędzie), dalej dla licznych rzesz mieszkańców Wilna, dla których bilety do kin prywatnych luksus stanowią.

Wkładą do nasze kino Miejskie koperty repertuarowe.

Każdy wyświetlany w nim obraz musi być takim, aby go można było pokazywać młodzieży.

I właśnie z tem jest najwięcejś ambars. T. zw. obrazów „niewinnych” światowa produkcja filmowa wypuszcza obecnie niewiele.

Wielkość natomiast nowych filmów ma podłoże erotyczne, no, a zgodzimy się, tego rodzaju filmy niepedagogiczne jest pokazywać młodzieży.

Kino prywatne kłopotów z jakością filmów pod względem moralnym, niema. Zdają się być jakiś film nieco drastyczniejszy, wypisuje się w ogłoszeniach: „dla młodzieży nie dozwolona”, i efekt jest ten, że publiczność dorosła wali „drzwiami i oknami”.

Na fakcie teatru kino Miejskie pozwoliło sobie nie może, bo to byłoby sprzeczne z jego zadaniem.

W jakim więc sposób radzi sobie Miejski kinematograf kult. — oświatowy z repertuarem?

Oto wypełnia go w bardzo znacznym stopniu komediami amerykańskimi, znanymi z ich niefrasobliwości i przywołności.

Pozatem zdobywa się od czasu do czasu na jakiś film poważniejszy, znaczący i niezawiesz kalkulującym się, wydatkiem finansowym.

OSTEN SMOLL.

W pogoni za widmem

Jubiler rzucał przekleństwa i potworne wymyślenia. Dan w milczeniu czekał na koniec tych krzyków i powtórzyl:

— Jeszcze jeden błysk światła, Tancu, a zostaniesz ślepy na całe życie. Jest to kombinacja tlenu, magnezy i elektryczności, która posiada taką siłę, że nerwy wzrokowe przepalają się, jak cienki drut. A teraz, kiedy już jesteś uprzedzony, możemy pomócić otwarciu. Gdzie jest Lazard?

— W Oldgaff.

— A rozkaz telefonicznych?

— Wydany był umyślnie, sir. Lazarda tam nie będzie, on boi się pana. Jeśli pan tam pójdzie, wpadnie pan w ręce naszych chłopców.

— Bardzo mi miło. A cóż oni zamierzają ze mną zrobić?

— To samo, co robią ze wszystkimi donosicielami. Spuszczają się ich głową w dół do wody i trzyma dopóki się nie udławia, a potem odwozi się gdzieś w górę rzeki i topi w spokojnym miejscu.

— Dziękuję. Ile obiecał wam zapłacić Lazard, za wykonanie jego rozkazu?

— Tysiąc. Nie wierzył, żeby pan się odważył pójść na Cort Roy. Miałem zabić pana i połamać maszyny.

— A poza tem obiecał wywieść was niezacznie do Anglii?

— Tak, sir, taka była umowa.

— Dobrze, mam nadzieję, że jesteście zadowoleni z mile spędzonego wieczora. Ale ja będę musiał zatrzymać was na chwilkę. Muszę złożyć wizytę jednemu z waszych przyjaciół.

— Don związał jubilera mocnym elektrycznym drutem, zakładając mu ręce w tył i przywiązując jedną nogę do mocnej żelaznej ramy okiennej.

— Gdy skończył te operacje, podsunął do leżącego więźnia aparat telefoniczny.

— Jeszcze jedna niewielka prośba, przyjacielu, — rzekł. Przy pomocy te-

RADJO.

Środa, 23 października 1929 r.

11.55—12.05: Transmisja z Warszawy Sygnał czasu, 12.05—13.10. Muzyka z płyt gramofonowych. 13.10—13.20: Transmisja z Warsz. komunikat meteorologiczny. 17.00—17.20: Program dzienny i chwilką literacka. 17.20—17.45: Audycja dla dzieci „Il przegoda Macia lotnika” baśń w wyk. Zesp. Dram. Rozgł. Wil. 17.45—18.10: Utwory na Hecie wykona prof. Władysław Ostrowski. Przy fortepianie Jerzy Kropiwnicki. 18.10—18.20: Nieco poezji (wypowie Kaz. Vorbrodt). 18.20 18.45: Pieśni odśpiewa Janina Pławska (sopran). 18.45—19.05: Kącik dla panów wygł. Karol Wyrwicz-Wichrowski. 19.15—19.40: „Romantyki polski w masce angielskiego marynarza” odczyt o książce J. Conrada „Ocalenie” wygł. Jadwiga Wokulska. 19.40—19.55: Transm. z Warsz. Radjokronika. 19.55—20.05: Program na czwartek, sygnał czasu z Warsz. i rozmaitości. 20.05—20.30: „Rzym faszyzmu i Rzym papieży” odczyt wygł. Paweł Mateusz Puciata. 20.30—24: Transmisja z Warszawy. Koncert, pogadanki, komunikaty i muzyka taneczna.

Z tej kategorii filmów dawno już dość nie na ekranie Sali Miejskiej nie oglądaliśmy. Obecnie wyświetlany obraz pt. „O Świecie” nie należy do najnowszych.

Wypuszczono go w świat w niewiele lat po wojnie światowej. Świadczy o tem dość nieduża jeszcze technika zdjęć, jakiej w nowych filmach nie spotkamy.

Treść obrazu dotyczy bohaterskiej śmierci pielęgniarki brukukskiej, Miss Cavell, która podczas okupacji Belgii przez Niemców stworzyła organizację ułatwiającą jeńcom wojsk Ententy, z zbiegłym z niewoli przedostanie się do swoich.

W ten sposób zdobyła ona wyratować dwustu kilkadziesiąt żołnierzy.

Film „O Świecie” w plastyczny sposób przedstawia działalność Miss Cavell, poatem trzeba mu za sprawiedliwość oddać, nie przez jaskrawa brutalność i okrucieństwa Niemców, którym w starszych filmach zwykło się przypisywać najokropniejsze rzeczy, głowi wywołania odpowiednio wrogiego wręczendia.

Celowały pod tym względem wytwórnie francuskie.

Poza słabą, jak już zauważyłem, techniczną stroną filmu z kina Miejskiego, treść jest dość zajmująca, a bohaterka obrazu, której rolę gra mało znana artystka Sybilla Thordike, sympatye publiczności, zaraz od pierwszej chwili, zyskuje.

„EROTIKON“ W HELJOSIE.

Szukałem w słowniku języka polskiego wyrazu, któryby jeden, goly bez żadnego dodatku, najtrafniej określał wartość filmu pokazwanego obecnie w „Heljosie”.

Zadanie niełatwe, nawet może zgola trudne, ale, zdaje mi się, szczęśliwie mu sprostałem.

Wyraz taki znalazłem. Brzmi on: **ohyda**.

Nie może mi się w głowie pomieścić, w jaki sposób znalazł się mogła na świecie wytwórnia filmowa, która wpadła na pomysł filmowania rzeczy tak wstrętnych, tak ohydnych i abominacji budzących, jak te, które w swej treści posiada właśnie „Erotikon”.

Rozumiem, że dla pewnej kategorii publiczności, trzeba w filmie dawać nieco drastyczności, nieco zaryzykować powieścić erotyki, ale, żeby całość obrazu która wypełnia tylko i wyłącznie i z takim, na dodatek realizmem, rozpuszczając, wyzdzianiem, żeby choć dawał w nim tylko i tylko to co w człowieku jest zwierzęce, tego zrozumieć nie mogę.

Piszę się w „Erotikonie”, film osnuty na te prawdziwego zdarzenia.

Nieprawda, takiego zdarzenia nie było, bo niema na świecie kobiety, która by raz sponiewierana przez mężczyznę, zabiła go przezeń i splugawiona, zapomniawszy już o nim, porzucała przez niego i znalazłszy po swych przejściach ukojenie przy bogu kochającego i kochanego przez nią męża, znowu miała miłość zapłonąć do swego krzywdziciela, spotkałszy go przypadkowo powtórnie na drodze swego życia.

Kobieta w tych warunkach potrafi niewiadomo — kochać nigdy.

A jednak bohaterka „Erotikonu” zdobywa się na to niemożliwe uczucia.

Takie historie tylko na ekranie można widzieć, w życiu ich być nie może.

„Erotikon” jest filmem wybitnie anormalnym, jest obrazem dla degeneratów. Dziwnie, że przeszedł przez cenzurę, że go pozwolono pokazywać ludziom.

Pokazuje się w obrazie z Heljosu orgie, pokazuje się wyzudania, pokazuje się najniżej sceny jak na patelni, ze specjalnym jakimś upodobaniem do tych obrzydliwości.

I nikomu na myśl nie przyjdzie, aby przestrzec młodzież przed tem widowiskiem. Nie zdobyto się nawet na figury listek w formie dopisków na reklamach, że „Erotikon” — to obraz tylko dla dorosłych.

Należy się dziwić Dyrekcji Heljosu, tak zawsze dbałej o repertuar swego kina, że zdecydowała się urządzić widowiska dla prostytutek.

Szczęście radzę zdjąć z ekranu te gangrenę, jaka z nowego programu w Heljosie ziele.

Jeśli o treści „Erotikonu” spokojnie, bez oburzenia pisać nie mogę, o tyle o jego stronie technicznej wyrazić się muszę jaknajpochlebniej.

Technika zdjęć doskonała, a efekty reżyserskie, nie wyłączając obrzydliwej kropki krwi na przesieradzie wspaniale. Omega.

Dan czekał kiedy tatak nerwowo minie, wreszcie rzekł spokojnie:

— Szciany laboratorium nie wypuszczają najmniejszego dźwięku na zewnątrz. Możecie więc krzyczeć ile chcecie. Policja wszystko jedno, nie nie usłyszy... gdyby tu nawet krzyczało jeszcze kilkadziesiąt ludzi. Nawet wystrzał armatni nie doleciałby do uszu kogoś, stojącego na schodach. No, cóż, przyjacielu, czy będziesz rozmawia. z Lazardem?

Czując znów dotknięcie stalowej lufy, Tancu zapisał:

— Nie strzelać, nie strzelać! Będę rozmawiać, ja jemu powiem... powiem jemu!

Głową wykręcał na bok, unikając zimnej lufy.

— Dobrze, — rzekł Dan. — Ale pamiętajcie, Tancu przy najmniejszym nieposuszeństwie, najmniejszym znaku, czy nie odpowiednim tonie, którym chciełbyście uprzedzić hrabiego, strzelam. Nie zobaczycie już nigdy świata Bożego!

Dan zdjął słuchawkę i poprosił o numer Lazarda.

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami, — rozkazał

— Powiecie mi sami